

การบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของ
ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเต้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ*

GUIDANCE OF ADMINISTRATION BASED ON PDCA CYCLE FOR
SCHOOL ADMINISTRATORS IN DONG KHAM DUEAN NETWORK
SCHOOL, UNDER OFFICE AMNAT CHAROEN PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA

วรรณวิมล เพ็งภา¹ และ เมธาวิ โชติชัยพงศ์²

Wanwimon Phengpha¹, and Dr.Methavee Chotchaipong²

¹⁻²บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

¹⁻³Graduate School Ratchathani University, Thailand

Corresponding Author's Email: oaewanwimon64@outlook.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ
การบริหารงานแนะแนวตามหลัก PDCA ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเต้อย และ
2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแนะแนว ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอน
จำนวน 122 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 94 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ ชั้นภูมิ (Stratified
Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และผู้ให้สัมภาษณ์
คือ ผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น จำนวน 8 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถาม ได้ค่า IOC=1.00
และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .97 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42$) ส่วน
สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$) โดยมีความจำเป็นเร่งด่วนที่สุดใน
ด้านการตรวจสอบงานบริการจัดวางตัวบุคคล และ 2) แนวทางการพัฒนาเน้นการใช้เทคโนโลยี
Big Data และ AI เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคล การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลและ E-Learning ใน
การพัฒนาบุคลากร รวมถึงการใช้ Data Analytics เพื่อยกระดับคุณภาพการแนะแนวให้
ทันสมัยและตอบโจทย์ผู้เรียน

คำสำคัญ สภาพที่พึงประสงค์, ความต้องการจำเป็น, การบริหารงานแนะแนว, หลักวงจร
บริหารงานคุณภาพ (PDCA)

* Received 30 March 2026; Revised 4 April 2026; Accepted 17 May 2026

Abstract

This research aimed to: 1. examine the current and desirable conditions of guidance administration based on the PDCA cycle among school administrators in the Dong Kham Duea Network Group; and 2. propose guidelines for developing guidance administration. The population consisted of 122 teachers, with a sample of 94 selected through stratified random sampling and simple random sampling. The key informants for the interviews were 8 outstanding school administrators. The research instruments included a questionnaire, which had an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of 1.00 and a reliability coefficient of 0.97, and a semi-structured interview form. Data were analyzed using mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that: 1. the overall current condition was at a moderate level ($\bar{x} = 3.42$), while the overall desirable condition was at the highest level ($\bar{x} = 4.60$). The most urgent need was found in the evaluation of placement services; and 2. the development guidelines emphasized the use of Big Data and artificial intelligence (AI) for individual data analysis, the use of digital platforms and e-learning for personnel development, and the application of data analytics to enhance the quality of guidance services to be modern and responsive to learners' needs.

Keywords: desirable condition, needs assessment, guidance administration, PDCA cycle

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในการพัฒนาประเทศ โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) ได้สะท้อนถึงความท้าทายของระบบการศึกษา โดยเฉพาะปัญหาของผู้เรียนที่ยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และทักษะชีวิตที่จำเป็น ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมและการดำเนินชีวิต เช่น การใช้สารเสพติด การตั้งครมก่อนวัยอันควร รวมถึงการวางแผนการศึกษาต่อและการเลือกเส้นทางอาชีพที่ไม่สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถพัฒนาทักษะการคิด การตัดสินใจ และการ

แก้ปัญหา ตลอดจนวางแผนการศึกษาและเส้นทางอาชีพได้อย่างเหมาะสม งานแนะแนวของสถานศึกษาประกอบด้วยบริการสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ บริการสำรวจข้อมูล บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามประเมินผล ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2565)

การดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาหลายแห่งยังประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น การขาดความรู้และทักษะของครูแนะแนวในการใช้เครื่องมือสำรวจข้อมูลนักเรียน ระบบสารสนเทศด้านแนะแนวที่ยังไม่เป็นระบบ การให้คำปรึกษาที่ยังขาดความต่อเนื่อง รวมถึงการติดตามและประเมินผลที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ สาเหตุสำคัญมาจากภาระงานของครู การขาดบุคลากรเฉพาะทาง และการบริหารจัดการที่ยังไม่เป็นระบบ ส่งผลให้การดำเนินงานแนะแนวไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ (เรณู กิตติวัฒนากุล, 2558) ดังนั้น การบริหารงานแนะแนวจึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดยเฉพาะการนำหลักการบริหารคุณภาพตามวงจร Deming Cycle หรือ PDCA ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงพัฒนา (Act) มาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาคุณภาพการจัดบริการแนะแนวได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2565)

โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเตื่อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ประกอบด้วยสถานศึกษา 6 โรงเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 1,401 คน แม้ว่าสถานศึกษาจะดำเนินงานแนะแนวตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ยังพบข้อจำกัดในการดำเนินงาน เช่น บุคลากรส่วนใหญ่ไม่ได้จบด้านการแนะแนวโดยตรง ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ รวมถึงระบบการบริหารจัดการและการประสานงานที่ยังไม่เป็นระบบ ส่งผลให้การดำเนินงานแนะแนวยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเตื่อย, 2567) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเตื่อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Deming, 1995)

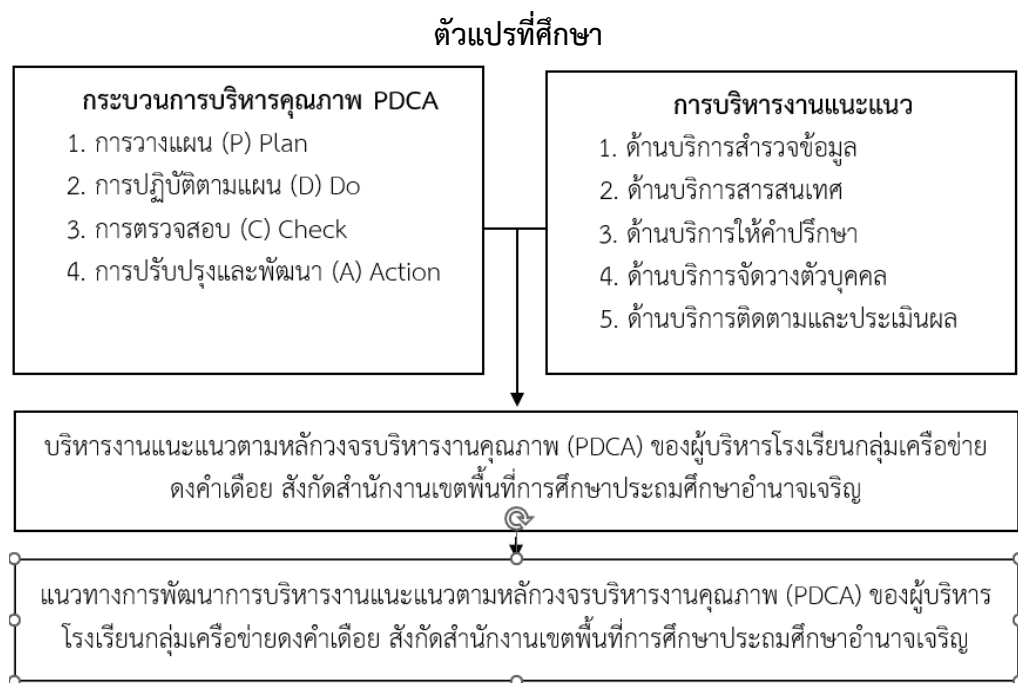
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเตื่อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ได้ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานแนะแนวตามขอบข่ายการดำเนินงานของ สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2565) และใช้แนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพ PDCA ของ Deming (Deming, 1995) สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษา การบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ มีจำนวน 6 โรงเรียน มีประชากรทั้งสิ้น 122 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejci and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 94 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามโรงเรียน และเทียบบัญชีไตรยางค์

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยคัดเลือกผู้ที่ได้รับรางวัลคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2565-2568 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1-5 เนื่องในวันครูแห่งชาติ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) ระหว่าง .52 - .76 และแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) ระหว่าง .44 - .86 และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1997) พบว่า สภาพปัจจุบัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

2.2 แบบสัมภาษณ์

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครู สหวิทยาเขตหอไตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ลักษณะแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี นำหนังสือดังกล่าวและแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ด้วยตนเองและรับกลับคืนด้วยตนเอง

3.1.2 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี นำหนังสือดังกล่าวและแบบสอบถาม เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเต้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้วยตนเองและรับกลับคืนด้วยตนเอง

3.1.3 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 94 ฉบับ และทำการคัดเลือกแบบสอบถามเฉพาะที่มีความสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

3.1.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ปีการศึกษา 2568

3.2 แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.2.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี แล้วนำหนังสือดังกล่าวเสนอให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

3.2.2 นัดหมายกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม - 10 กรกฎาคม 2568

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4.1.2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเต้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย

ความหมาย

4.51-5.00	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

1.00–1.50 สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.1.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานแผนตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเตี้ย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index $PNI_{modified}$)

การคำนวณดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index = PNI) โดยแปลผลการวิเคราะห์ค่า $PNI_{modified}$ เพื่อการจัดลำดับความสำคัญของดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น ดังนี้

การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index $PNI_{modified}$) โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (สุวิมล ร่องวางวิฑูรย์, 2558)

$$PNI_{modified} = (D - I) / I$$

$PNI_{modified}$ หมายถึง ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่ปัจจุบัน

D หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่พึงประสงค์

2. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแผนตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเตี้ย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการหาความถี่ (Frequency) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานแผนตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเตี้ย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ วิเคราะห์ด้วยการหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และจัดลำดับความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index $PNI_{modified}$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนา รายด้านและโดยรวม

การบริหารงานแนะแนวตามหลัก วงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA)	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการวางแผนงานบริการ สำรวจข้อมูล	3.36	.37	ปาน กลาง	4.66	.35	มาก ที่สุด	.279	10
2. ด้านการวางแผนงานบริการ สารสนเทศ	3.44	.43	ปาน กลาง	4.58	.45	มาก ที่สุด	.249	14
3. ด้านการวางแผนงานบริการให้ คำปรึกษา	3.97	.38	มาก	4.23	.33	มาก	.076	20
4. ด้านการวางแผนงานบริการ จัดวางตัวบุคคล	3.32	.42	ปาน กลาง	4.70	.39	มาก ที่สุด	.294	7
5. ด้านการวางแผนงานบริการ ติดตามและประเมินผล	3.56	.52	มาก	4.34	.31	มาก	.179	17
6. ด้านการปฏิบัติตามแผนงาน บริการสำรวจข้อมูล	3.34	.70	ปาน กลาง	4.68	.43	มาก ที่สุด	.286	9
7. ด้านการปฏิบัติตามแผนงาน บริการสารสนเทศ	3.19	.52	ปาน กลาง	4.77	.35	มาก ที่สุด	.331	2
8. ด้านการปฏิบัติตามงาน บริการให้คำปรึกษา	3.29	.55	ปาน กลาง	4.75	.40	มาก ที่สุด	.307	4
9. ด้านการปฏิบัติตามแผนงาน บริการจัดวางตัวบุคคล	3.29	.47	ปาน กลาง	4.74	.36	มาก ที่สุด	.306	5
10. ด้านการปฏิบัติตามแผนงาน บริการติดตามและประเมินผล	3.69	.37	มาก	4.31	.37	มาก	.144	19
11. ด้านการตรวจสอบงาน บริการสำรวจข้อมูล	3.33	.50	ปาน กลาง	4.69	.37	มาก ที่สุด	.290	8
12. ด้านการตรวจสอบงาน บริการสารสนเทศ	3.71	.45	มาก	4.42	.40	มาก	.161	18
13. ด้านการตรวจสอบงาน บริการให้คำปรึกษา	3.41	.43	ปาน กลาง	4.62	.40	มาก ที่สุด	.262	12
14. ด้านการตรวจสอบงาน บริการจัดวางตัวบุคคล	3.16	.38	ปาน กลาง	4.79	.27	มาก ที่สุด	.343	1
15. ด้านการตรวจสอบงาน บริการ ติดตามและประเมินผล	3.20	.45	ปาน กลาง	4.76	.28	มาก ที่สุด	.328	3
16. ด้านการปรับปรุงและ พัฒนา งานบริการสำรวจข้อมูล	3.31	.43	ปาน กลาง	4.72	.32	มาก ที่สุด	.298	6
17. ด้านการปรับปรุงและ พัฒนางานบริการสารสนเทศ	3.49	.43	ปาน กลาง	4.55	.45	มาก ที่สุด	.233	15

18. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา งานบริการให้คำปรึกษา	3.44	.48	ปาน กลาง	4.60	.42	มาก ที่สุด	.252	13
19. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา งานบริการจัดวางตัวบุคคล	3.39	.49	ปาน กลาง	4.64	.37	มาก ที่สุด	.269	11
20. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา งานบริการติดตามและประเมินผล	3.52	.54	มาก	4.52	.39	มาก ที่สุด	.221	16
รวม	3.42	.20	ปานกลาง	4.60	.14	มากที่สุด		

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานแนะแนวตามหลัก PDCA ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.42$) โดยมี 5 ด้านอยู่ในระดับมาก และ 15 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$) โดยมี 16 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4 ด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พบว่า ด้านที่มีความต้องการสูงสุดคือ การตรวจสอบงานบริการจัดวางตัวบุคคล ($PNI_{modified}=0.343$) รองลงมาคือ การปฏิบัติตามแผนงานบริการสารสนเทศ และการตรวจสอบงานบริการติดตามและประเมินผล ส่วนด้านที่มีความต้องการต่ำสุดคือ การวางแผนงานบริการให้คำปรึกษา ($PNI_{modified}=0.076$)

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ มีดังนี้ ผู้บริหารควรวางแผนงานบริการจัดวางตัวบุคคลอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลเชิงลึกจากการวิเคราะห์ Big Data และ AI เพื่อกำหนดมาตรฐานการบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของผู้เรียนรายบุคคล พร้อมทั้งเป้าหมายการพัฒนาครูแนะแนวให้สามารถใช้เทคโนโลยีในการช่วยแนะแนวและให้บริการด้านการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนได้ดีขึ้น ดำเนินการตามแผนงานบริการจัดวางตัวบุคคล โดยใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ในการให้คำแนะนำ และการฝึกอบรมบุคลากรผ่านระบบออนไลน์ (E-Learning) เพื่อเพิ่มทักษะในการตอบสนองต่อคำถามจากผู้เรียนได้ทันที และควรใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) ด้านงานบริการจัดวางตัวบุคคลเพื่อตรวจสอบคุณภาพการให้บริการและประสิทธิภาพ พร้อมนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงกระบวนการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในอนาคต

อภิปรายผล

อภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเต้อยู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนงานบริการให้คำปรึกษา เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเต้อยู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ มีการวางแผนการวางแผนที่ดีด้านการวางแผนงานบริการให้คำปรึกษา ในขั้นตอน Plan ของวงจร PDCA มีการวิเคราะห์ความต้องการของนักเรียนทำให้สามารถจัดเตรียมกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ทราบปัญหาที่แท้จริง เช่น ปัญหาด้านการเรียน ด้านการปรับตัว หรือปัญหาด้านครอบครัว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนสำหรับให้คำปรึกษาผู้เรียนตามสภาพจริง นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีการจัดฝึกอบรมสำหรับครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น/ครูแนะแนว เป็นประจำทุกปีการศึกษา มีการพัฒนาโปรแกรมการให้คำปรึกษาเฉพาะทางหรือการสร้างความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญภายนอกหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2567) กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันการแนะแนวเข้ามามีบทบาทในการศึกษามากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการแนะแนวมีจุดหมายและหลักการที่สอดคล้อง หรือเหมือนกันกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ การช่วยเหลือให้เยาวชนของชาติ เป็นผู้ที่ดีเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้ทุก ๆ ด้าน มุ่งสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และปัจจุบันการแนะแนวมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้น เพราะปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนให้โรงเรียนมีมากขึ้น มีทั้งปัญหาในการศึกษาเล่าเรียนปัญหาในการศึกษาต่อ ในแขนงวิชาชีพและประกอบในอาชีพตลอดจนปัญหาส่วนตัวของนักเรียนทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน ถ้าหากโรงเรียนได้จัดการแนะแนวให้นักเรียนแล้วปัญหาดังกล่าวก็จะลดน้อยลงอันเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนและต่อการบริหารการแนะแนว จึงมีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน และยังสามารถให้นักเรียนได้รู้จักวิธีการปรับตัวเกี่ยวกับการศึกษาของตนเองได้ สามารถเลือกแนวทางการศึกษาของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางในการศึกษาต่อ และพัฒนาอาชีพในอนาคตต่อไป

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเต้อยู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการตรวจสอบงานบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คาดหวังจะให้ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเตื่อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบงานบริการจัดวางตัวบุคคลมากที่สุด เพราะเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนโดยเฉพาะเรื่องทัศนคติของนักเรียน ความแตกต่างทั้งด้านอารมณ์ สังคม ครอบครั หรือความคิดของนักเรียนคือบ่อเกิดของปัญหาการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคต หากนักเรียนไม่มีความพร้อมด้านทุนทรัพย์แต่มีความพร้อมด้านสติปัญญา ผู้บริหารจะมีวิธีการให้การช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มนี้คืออะไรคือสิ่งที่ครูต่างคาดหวังให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดแก่นักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรนำหลักการ PDCA มาใช้ในการตรวจสอบงานบริการจัดวางตัวบุคคล ทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง โดยเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายและวางแผนกระบวนการตรวจสอบการให้บริการผู้เรียนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ให้ความสำคัญเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล กำหนดให้ครูประชั้นมีการเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคนในทุกปีการศึกษา ให้ครูทำการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนในทุกด้านทั้งด้านความสามารถเชิงตรรกะหรือสติปัญญา (IQ) และด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนรายบุคคล (EQ) เพื่อให้ครูประจำชั้นทราบปัญหาและสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการดำเนินงานให้การช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ ผกามาต เฟื่องฟู (2568) ที่กล่าวไว้ว่า การตรวจสอบงานบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่ช่วยให้ครูรู้จัก และเข้าใจนักเรียนมากขึ้นด้วยความตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการศึกษาข้อมูลของนักเรียนทุกด้านทั้งด้านส่วนตัว ครอบครั สุขภาพ การเรียน สังคม ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ เป็นต้น ครูที่ปรึกษาสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเยี่ยมบ้าน การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ นักเรียนและผู้ปกครอง หรือการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาอื่น ๆ เพื่อให้รู้จักนักเรียนเพิ่มเติม อาทิเช่น ใช้แบบประเมินจุดแข็งจุดอ่อน (SDQ) และประสานแจ้งผลการสำรวจ/การทดสอบทางจิตวิทยา และการแนะแนวให้ครูที่ปรึกษาทราบผลจากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ผลจากการวัดทางสุขภาพจิต ผลการสำรวจบุคลิกภาพ ผลการสำรวจทิศทางความสนใจ ในอาชีพของผู้เรียนอย่างถูกต้องแม่นยำ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนด้วยอย่างเหมาะสม

3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเตื่อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุดคือการตรวจสอบงานบริการจัดวางตัวบุคคล รองลงมาคือ การปฏิบัติงานบริการสารสนเทศ และการตรวจสอบติดตามประเมินผล ส่วนด้านที่มีความต้องการต่ำสุดคือ การวางแผนบริการให้

คำปรึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนว่า ผู้บริหารยังขาดทักษะด้านเทคโนโลยี การสื่อสารดิจิทัล และระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การติดตามและจัดวางนักเรียนยังไม่ครอบคลุม ครูจึงคาดหวังให้มีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี ระบบสารสนเทศ และศักยภาพบุคลากรให้ทันสมัย เพื่อยกระดับการแนะแนวให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและทั่วถึง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทำให้ต้องมีการปรับปรุงระบบตรวจสอบและติดตามผลการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังต้องพัฒนาทักษะของบุคลากรให้ทันสมัยเพื่อให้สามารถให้คำแนะนำที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในปัจจุบันได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านนี้มากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พชรกมล เปียดี (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานแนะแนวตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตอำเภอชัยบาดาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูง คือ ด้านการบริการจัดวางตัวบุคคล ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาขาดการส่งเสริมครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ขาดการให้บริการสนเทศอย่างทั่วถึง ซึ่งบริการสนเทศเป็นบริการหนึ่งของการแนะแนวที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยพัฒนานักเรียนให้เจริญก้าวหน้าได้ตามคุณสมบัติ และความสามารถของตน ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมครูมีระบบบริการสารสนเทศในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม เช่น ช่วยเหลือนักเรียนในการเลือกเรียนแผนการเรียนที่เหมาะสม ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความถนัด ความสามารถและความสนใจ การช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องการทำงานพิเศษ การจัดหาทุนการศึกษาและทุนอาหารกลางวัน

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พบว่า การบริหารงานแนะแนวตามหลัก PDCA ที่มีประสิทธิภาพสูงในบริบทโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดือยควรมุ่ง “การตรวจสอบและจัดวางตัวบุคคล (Check)” เป็นศูนย์กลาง เพราะเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด โดยใช้ข้อมูลรายบุคคลเชิงลึกและเทคโนโลยีสนับสนุน ควบคู่กับการวางแผนที่ดี (Plan) เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 1

การบริหารงานและแนวตามหลัก PDCA ในบริบทโรงเรียนเครือข่าย

ภาพที่ 2 D-K-D Mode การบริหารงานและแนวตามหลักวงจร (PDCA)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุป จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานและแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเตี้ย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นสูงที่สุดในการพัฒนาใน 3 อันดับแรกดังนี้

1. ด้านการตรวจสอบงานบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นประเด็นที่มีข้อเสนอการพัฒนาที่สำคัญสูงสุดลำดับแรก โดยเห็นว่า ผู้บริหารควรมุ่งใช้เครื่องมือดิจิทัลในการตรวจสอบงานบริการจัดวางตัวบุคคล เช่น ระบบข้อมูลนักเรียน (Student Information System SIS) และระบบติดตามผลการศึกษา (Learning Management System LMS) ในการตรวจสอบและจัดวางตัวนักเรียนรายบุคคลให้ตรงกับความสามารถและความสนใจของแต่ละคน

2. ด้านการปฏิบัติตามแผนงานบริการสารสนเทศ เป็นประเด็นที่มีข้อเสนอการพัฒนาที่สำคัญสูงสุดลำดับที่สอง โดยเห็นว่า ผู้บริหารควรเน้นการใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams, Coursera, Udemy เป็นต้น ในการจัดการเรียนรู้และให้บริการด้านการศึกษาตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้ครูเลือกใช้แพลตฟอร์มที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความสำเร็จ

ในเส้นทางการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการวางแผนและการติดตามผลแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย

3. ด้านการตรวจสอบงานบริการติดตามและประเมินผล เป็นประเด็นที่มีข้อเสนอการพัฒนาที่สำคัญสูงสุดลำดับที่สาม โดยเห็นว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้แบบสอบถามประเมินผลการให้คำปรึกษา และสร้างระบบการติดตามผลแบบออนไลน์ เพื่อให้สามารถตรวจสอบงานบริการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการสำหรับครูผู้สอน

1.1 ครูผู้สอนควรมีการประเมินและวิเคราะห์ความต้องการเฉพาะของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้เข้าใจถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียน ซึ่งจะช่วยในการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม การใช้แบบสำรวจหรือแบบประเมินส่วนบุคคลสามารถช่วยในการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น และควรมีการสนทนากับนักเรียนเพื่อให้ทราบถึงความสนใจและเป้าหมายส่วนตัวอย่างแท้จริงก่อนนำไปสู่การให้คำปรึกษา

1.2 ครูผู้สอนควรมีการวางแผนพัฒนาการเรียนรู้ส่วนบุคคลหลังจากที่ได้ข้อมูลจากการประเมินแล้ว ครูควรจัดทำแผนพัฒนาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ประกอบไปด้วยการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ระยะสั้นและระยะยาว การระบุวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการให้คำปรึกษา

1.3 ครูผู้สอนควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการตรวจสอบความก้าวหน้าและประสิทธิภาพของการจัดวางตัวนักเรียน ควรมีกระบวนการตรวจสอบที่สม่ำเสมอและกำหนดช่วงเวลาสำหรับการประเมินผลที่แน่นอน การใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการทดสอบ สามารถช่วยให้การประเมินมีความละเอียดและครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 ด้านการวางแผนงานบริการให้คำปรึกษา เป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดลำดับแรก ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาด้านการวางแผนงานบริการให้คำปรึกษา ควรมุ่งเน้นการวางแผนงานบริการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารการสร้างระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่องและมีความเป็นมืออาชีพ รวมถึงการสนับสนุนให้บุคลากร/ครูแนะแนวเข้ารับการฝึกอบรมเฉพาะทางเพื่อเพิ่มทักษะและความเข้าใจในบทบาทการแนะแนวอย่างชัดเจนและทันสมัย

2.2 ด้านการปฏิบัติตามแผนงานบริการติดตามและประเมินผล เป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นลำดับที่สอง ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงการบริหารงานแนะแนวให้ตอบโจทย์บริบทสังคมและบริบทโลกปัจจุบัน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเก็บข้อมูลและติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ และควรสร้างกลไกการประเมินที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันสมัยและครบถ้วน

2.3 ด้านการวางแผนงานบริการติดตามและประเมินผล เป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดลำดับที่สาม ดังนั้น ผู้บริหารควรกำหนดแนวทางพัฒนาการบริหารงานแนะแนวเกี่ยวกับการบริการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อให้การวางแผนงานบริการติดตามและประเมินผลมีความครบถ้วนสมบูรณ์และทันสมัย ควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ และสร้างระบบการประเมินผลที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาการบริหารงานแนะแนวกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนในยุคดิจิทัล การส่งเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการแนะแนวสำหรับครู เป็นต้น

3.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวตามกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

3.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานแนะแนวตามหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น .(พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- ผกามาศ เพื่องฟู. (2568). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา. วารสารการบริหารการศึกษา, 18(2), 45–60.
- พชรภมร เปียดี. (2563). การบริหารงานแนะแนวตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตอำเภอชัยบาดาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 .ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2567). การพัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้.
- เรณู กิตติวัฒนากุล. (2558). แนวทางการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. ในวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายดงคำเดือย. (2565). ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา ปีการศึกษา 2565. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ. (2566). ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2565. กลุ่มส่งเสริมกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. <https://www.amnat-ed.go.th/web/>.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2565). แผนพัฒนาการแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2555-2565. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินผลการศึกษา. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychology Testing* (5th ed.). Harper Collins Publishers Incorporate.
- Deming, W. E. (1995). A path analytic model of a theory of quality management underlying the Deming management method Preliminary empirical findings. Library of Congress Washington, D.C.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.